

12. Stepanova I.V., Fedorenko Ye.O. Orhanizatsiino-metodychni zasady rekreatsiino-ozdorovchoi rukhovoї aktyvnosti riznykh hrup naselennia: navchalnyi posibnyk. Dnipro: Innovatsiia, 2016. 188 s.
13. Storozhuk N. A., Mas N. M., Pokotylo V. V. Suchasnyi stan systemy psykhologichnoi reabilitatsii uchasykyv antyterrorystychnoi operatsii. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. 2016. № 1. S. 34–38.
14. Timchenko V. O. Refleks prydushennia abo shcho zavazhaie veteranam ATO povernutysia do zvychainoho myrnoho zhyttia: zb. nauk. pr. // Problemy ekstremalnoi ta kryzovoi psykhologii. 2015. № 18. S. 234–243.
15. Topol O. V. Sotsialno–psykhologichna reabilitatsiia uchasykyv antyterrorystychnoi operatsii. Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Seriia : Pedahohichni nauky. 2015. Vyp. 124. S. 230–233.
16. Axelrod S. R., Morgan III C.A., South-wick S. M. Symptoms of Posttraumatic Stress Disorder and Borderline Personality Disorder in Veterans of Operation Desert Storm // Am. J. Psychiatry. 2005. Vol. 162. P.270–275.
17. Joseph S. Growth Following Adversity: Positive Psychological Perspectives on Posttraumatic Stress // Psychological Topics. 2009. Vol.18. № 2. P.335– 344.
18. Kulka R. A. Assessment of posttraumatic stress disorder in the community: prospects and pitfalls from recent studies of Vietnam veterans / R.A. Kulka, W.E. Schlenger, J.A. Fairbank [et al.] // Psychol. Assessment. 1991. № 3. P. 547-560.
19. Prigerson K. G., Maciejewski P.K., Rosenheck R.A. Combat trauma: trauma with highest risk of delayed onset and unresolved posttraumatic stress disorder symptoms, unemployment and abuse among men // J. Nerv. Ment. Dis. 2001. № 189. P. 99-108.
20. Shalev A. Y., Peri T., Canetti L., Schreiber S. Predictors of PTSD in injured survivors: a prospective study // Am J. Psychiatry. 1996. V. 153. P. 219- 225.
21. Stepanova Iryna, Kovtun Alla, Afanasiev Sergiy, Kocheleva Olena, Demidova Oksana. The impact of physical education means on psycho-emotional state of the student affected by the anti-terrorist operation, joined forces operation. Sportyynyi Visnyk Prydniprovia. 2022. №1. С. 118-127.
22. Tedeschi R. G., Calhoun L.G. Posttraumatic Growth: conceptual foundations and empirical evidence // Psychological Inquiry. 2004. Vol. 15. - No 1. P. 1–18.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.9\(182\).40](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.9(182).40)

Стешуц А.В.,

<https://orcid.org/0000-0002-2598-4259>

ст. викл. кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання Приватного вищого навчального закладу «Український гуманітарний інститут», м. Буча

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ФІЗИЧНОГО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ГРУПИ

У статті розглядається проблема низької мотивації студентів спеціальних медичних груп до участі у заняттях з фізичного виховання у закладах вищої освіти. Проведено аналіз основних факторів, що впливають на рівень залученості студентів до фізичних активностей, таких як фізичний стан, психологічні аспекти, рівень обізнаності щодо користі фізичних вправ та індивідуальні особливості кожного студента. Важливим аспектом дослідження є обґрунтування необхідності особистісно орієнтованого підходу в системі фізичного виховання, що дозволить підвищити ефективність занять та забезпечити більш високий рівень мотивації.

Стаття пропонує методи індивідуалізації навчальних програм, адаптованих до потреб студентів із різними фізичними можливостями, а також аналізує вплив таких програм на покращення здоров'я та загального фізичного розвитку. Висновки дослідження підкреслюють значущість впровадження мотиваційних механізмів та індивідуальних планів тренувань, які враховують специфіку медичних показань студентів. Результати показують, що такий підхід може значно підвищити зацікавленість студентів у фізичному вихованні та позитивно вплинути на їхній рівень фізичної активності, а також загальний стан здоров'я.

Ключові слова: фізичне виховання, мотивація студентів, спеціальні медичні групи, індивідуалізований підхід, фізична активність, здоров'я.

Andrii Steshyts. Formation of motivation for physical education among higher education students in special medical groups. The article addresses the issue of low motivation among students in special medical groups to participate in physical education activities in higher educational institutions. It provides an analysis of the main factors affecting student engagement in physical activities, such as physical condition, psychological aspects, awareness of the benefits of exercise, and the individual characteristics of each student. A key aspect of the research is the justification for the need for a personalized approach in the physical education system, which will enhance the effectiveness of classes and ensure a higher level of motivation.

The article offers methods for individualizing training programs, adapted to the needs of students with varying physical capabilities, and examines the impact of such programs on improving health and overall physical development. The conclusions highlight the importance of introducing motivational mechanisms and individualized training plans that take into account students' medical conditions. The results show that this approach can significantly increase students' interest in physical education and positively influence their level of physical activity and overall health.

Keywords: physical education, student motivation, special medical groups, individualized approach, physical activity, health.

Постановка проблеми. Фізична підготовка та заняття фізкультурою у сфері освіти важливі для забезпечення здоров'я та розвитку особистості. Це сприяє не лише фізичному, а й моральному зростанню, розвитку якостей особистості та готовності до активного життя і професійної діяльності.

Фізична активність відіграла важливу роль у всі періоди життя людства, і на сучасному етапі розвитку суспільства вона стає важливою як з біологічної, так і соціальної точок зору. Прогрес у науці та технологіях призвів до зменшення рухової активності, що призвело до гіпокінезії. Сучасна людина підкреслює вплив нервових подразників у нерівноважному відношенні до фізичних. Ця проблема, особливо в умовах недостатньої рухової активності, негативно впливає на організм в цілому, призводячи до зниження природного захисту від хвороб і порушення роботи всіх систем організму. Низька фізична активність сучасної людини призводить до дефіциту пропріоцептивних подразників, що обмежує здатність внутрішніх систем адаптуватися до зовнішніх подразників навколишнього середовища, що, в свою чергу, може призвести до функціональних порушень в роботі внутрішніх органів та систем.

Постановка проблеми полягає в тому, що у наш час все більше студентів після медичного огляду університету включаються до спеціальної медичної групи (СМГ) через різні хвороби, які можуть бути або вродженими, або набутими. Український гуманітарний інститут надає можливість студентам взяти участь у заняттях фізичного виховання - це є обов'язковим в комплексі навчальних заходів. Проте, згідно з дослідженнями, студенти СМГ відвідують такі заняття дуже рідко. Кожним роком, ті хто приймають участь в заняттях спадає, наприклад, на першому курсі 70% студентів відвідують заняття три рази на тиждень, а на 3-4 курсі це робить лише 47%. Таким чином, підвищення мотивації до занять фізичним вихованням у студентів СМГ є особливо актуальним завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковці, які досліджували питання фізичного виховання здобувачів ВНЗ спеціальної медичної групи, присвячені дослідження таких науковців Озерова О.А. [2], Щербина В.А. [3]. Проблеми організації занять з фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи вирішували (Гауряк О.Д., Дубогай О.Д.) [7]. Досліджуючи проблему мотивації до рухової активності вивчала Захаріна Е.А. [4], проблему мотивації до занять у спеціальній медичній групі також розглядав Мозолев О.В. [6]. Аналізуючи ці праці, можна зробити висновок, що відсутнє системне дослідження проблеми формування у студентів спеціальної медичної групи вищих технічних закладах мотивації до занять фізичним вихованням.

Мета статті – визначити умови для розвитку мотиваційно-ціннісного підходу здобувачів ЗВО, які входять до спеціальних медичних груп, та розробити технологію формування їх мотивації до занять фізичним вихованням.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема мотивації у навчанні є однією з важливих аспектів у педагогіці та фізичному вихованні. Викладач не може ефективно спілкуватися зі студентом, не враховуючи його мотиваційних факторів. Досягнення високих результатів у навчальній діяльності в першу чергу залежить від рівня позитивної мотивації у студента. В роботах видатних науковців, таких як Є.П. Ільїн, В.Г. Леонтьєв, П.М. Якобсон та інших, розглянута теорія цього питання, включаючи сутність мотивації та методи її дослідження. Однак у практичній діяльності, через різноманітність мотиваційних чинників, проблему не завжди можна остаточно вирішити, і кожний педагогічний процес потребує вирішення цієї проблеми в своєму контексті.

У процесі дослідження визначено, що мотивація залежить насамперед від самоусвідомлення соціумом свого місця в колективі, виступає як механізм, за допомогою якого формуються нові ідеали, норми, орієнтації, є регулятором поведінки, потреб, інтересів.

Проведення занять з фізичного виховання для студентів спеціальної медичної групи вимагає врахування багатьох аспектів. Серед них важливі загальний стан здоров'я студента, його фізична підготовленість та перебіг хвороби. Таким чином, мотивація студентів до фізичного виховання у спеціальній медичній групі не завжди отримує достатню увагу.

Аналіз літературних джерел у галузі психології показує, що існують різні тлумачення сутності мотивів. Наприклад, мотив може бути визначений як «спрямованість активності на конкретну мету» (А. Маркова, 1983), «спонукальна причина для дій та вчинків людини» (С. Гончаренко, 1999), «усвідомлене прагнення до певної дії» (С. Рубінштейн, 1989), «поштовх до активності» (А. Петровський, 1999), чи «стимул для формування певної поведінкової реакції» (Л. Столяренко, 1999). Е. Ільїн визначає мотив як «внутрішній енергетичний заряд, який впливає на активність людини» (1980), та як «підґрунтя для власних дій» (2000). У нашому дослідженні ми використовуємо визначення Е.П. Ільїна, який розглядає мотив як складний інтегральний (системний) психологічний елемент.

Аналіз літературних джерел у галузі психології показує, що існують різні тлумачення сутності мотивів. Наприклад, мотив може бути визначений як «спрямованість активності на конкретну мету» (А. Маркова, 1983), «спонукальна причина для дій та вчинків людини» (С. Гончаренко, 1999), «усвідомлене прагнення до певної дії» (С. Рубінштейн, 1989), «поштовх до активності» (А. Петровський, 1999), чи «стимул для формування певної поведінкової реакції» (Л. Столяренко, 1999). Е. Ільїн визначає мотив як «внутрішній енергетичний заряд, який впливає на активність людини» (1980), та як «підґрунтя для власних дій» (2000). У нашому дослідженні ми використовуємо визначення Е.П. Ільїна, який розглядає мотив як складний інтегральний (системний) психологічний елемент. Це можна поділити на дві аспекти: з одного боку, це потреба, а з іншого - намір щось зробити, включаючи і поштовх для цього. Встановлення меж дозволяє визначити складові, які можуть входити до структури мотиву. В залежності від етапу формування мотиву, ці складові можна поділити на три блоки:

- 1) потреби (біологічні, соціальні, обов'язки);
- 2) "внутрішні фільтри" (моральний контроль, оцінка своїх можливостей, власні уподобання та інтереси, урахування умов досягнення мети, процес задоволення потреби);
- 3) цілі, які можуть задовольнити цю потребу [3].

Обмежене розглядання мотиву, фокусуючись на окремих його компонентах, може призвести до неточностей, і проблема мотивації може залишитися невирішеною. Виявлення особливостей мотиваційної сфери студентів спеціальних

медичних груп ВНЗ надасть можливість викладачу сформулювати позитивне ставлення до конкретної діяльності, зокрема, до збереження здоров'я та фізичного стану студентів.

Під час фізичного виховання можна задовольнити кілька груп потреб, що відповідають ієрархії потреб [8]. На найнижчому рівні "піраміди" знаходяться фізіологічні потреби, до яких входить, серед іншого, потреба в руховій активності. Сучасний спосіб життя студентів, який важить переважно розумову діяльність, призводить до низького рівня рухової активності. Фізичне виховання є одним із найкращих засобів забезпечення необхідного рівня рухової активності.

По-друге, фізичне виховання може спрямовуватися на формування навичок самозахисту (різні види боротьби, розвиток сили), а також інших прикладних навичок, наприклад, плавання, біг тощо, що задовольнить потребу у безпеці і особистому захисті. До цих потреб також відносяться потреба у заліку, яка виникає під впливом страху перед покаранням від батьків. По-третє, можливість враховувати різні види фізичної активності за статтю створює умови для розвитку якостей, характерних для конкретної статі, будівельні для жінок та чоловіків.

Створення викладачем умов для співтворчості та взаємоповаги на заняттях може задовольнити потребу в любові, яку викладач виявляє до студентів, і яку студенти виявляють до нього. Це також може відповідати потребі в приналежності та любові. Потребу в самоповазі можна задовольнити на заняттях з фізичного виховання, оскільки вони сприяють зниженню рівня захворювання та поліпшенню фізичного стану студентів спеціальної медичної групи. Найвищою у цій ієрархії є потреба в самоактуалізації, самовдосконаленні та самореалізації. На заняттях з фізичного виховання ця потреба може проявитися в бажанні бути здоровим, освоювати нові навички та уміння [1].

Згідно з Азаренковим В.М, всі мотиви учбової діяльності можна розділити на дві великі групи: позитивні, які включають "мотиви успіху" (це мотиви, спрямовані на розвиток, досягнення конкретних результатів, формування особистості тощо), та негативні, що включають "мотиви боязні невдачі" (намагання уникнути осудження, покарання - страх отримання незадовільної оцінки або незаліку) [9].

Підготовка студентів спеціальних медичних груп займає важливе місце в загальній системі фізичного виховання. Ця сфера вимагає від викладача спеціальних знань і навичок для роботи зі студентами, які мають певні фізичні обмеження. Вона також передбачає підвищений педагогічний контроль за станом здоров'я студентів та наявність необхідних комунікативних вмінь. Володіння відповідною інформацією про особливості фізичного стану студентів спеціальних медичних груп дозволяє викладачу своєчасно коригувати навчальний процес, визначати завдання та впроваджувати корекції в індивідуальні програми фізичного розвитку та покращення важливих біологічних і соціальних якостей студентів, що позитивно впливає на їх гармонійний розвиток [5].

За дослідженням встановлено, що із зростанням курсу здобувачів ЗВО відводять все менше часу для занять фізичним вихованням. Зокрема, з анкетування видно, що серед студентів 1-2 курсів, тільки 11% не відвідують занять через сором перед тим, що вони в спеціальній медичній групі; 9% здобувачів цих курсів вважають, що заняття не приносять користі.

Студенти молодших курсів частіше уникають занять через сором перед своїм статусом у спеціальній медичній групі, оскільки багато з них увійшли до неї не з самого початку навчання.

На запитання "Яка є ваша основна мотивація для відвідування занять з фізичного виховання?" студенти 1-2 курсів (47%) найчастіше вказали бажання покращити свій фізичний стан та здоров'я. Також 17% студентів 1-2 курсів вказали на бажання нормалізувати психологічний стан. Щодо отримання заліку, то це було важливо для 16% студентів 1-2 курсів.

Узагальнюючи, можна сказати, що із зростанням курсу, зростає і відвідування занять з фізичного виховання з метою поліпшення фізичного стану та здоров'я.

Проведене дослідження показує, що на двох курсах спостерігається низький рівень мотиваційного забезпечення у навчанні фізичного виховання. Для вирішення цієї проблеми, перш за все, потрібно визначити фактори, які сприяють розвитку позитивної мотивації до навчання. Згідно з Винник В.Д. (2010), ці фактори включають такі аспекти, як зміст навчального матеріалу, організація навчальної діяльності, форми навчальних заходів, оцінка навчальних досягнень та стиль педагогічної діяльності викладача [10].

Якщо проаналізувати відповіді здобувачів, можемо зробити висновок що найбільше учасників групи СМГ зацікавлені в бажанні покращити своє здоров'я через виконання занять з фізичного виховання і саме цей фактор найбільше мотивує (47%) здобувачів ЗВО займатись фізичними вправами.

Після опитування викладач з фізичного виховання звернувшись до студентів задав питання: Ви знаєте яким чином впливають організовані фізичні вправи на здоров'я людини? Більшість здобувачів не змогли відповісти правильно, тому низький рівень теоретичної підготовки ми відмічаємо в групі фізичного виховання спеціальної медичної групи.

Підготовка студентів спеціальних медичних груп вимагає особливої уваги і знань з боку викладачів фізичного виховання. Вони повинні мати спеціальні навички для роботи зі студентами, які мають фізичні обмеження. Також важливо забезпечити постійний контроль за станом здоров'я студентів і мати необхідні комунікативні навички.

Знання про особливості фізичного стану студентів спеціальних медичних груп дозволяють викладачу своєчасно коригувати навчальний процес, визначити потреби та здійснювати індивідуальну програму фізичного розвитку та покращення соціальних якостей студента. Це важливо для гармонійного розвитку особистості. Крім цього здобувачі групи СМГ повинні мати інформацію (не тільки викладач) про те, як може впливати фізичні вправи на здоров'я особистості. Пояснюючи техніку виконання вправ необхідно інформувати яку користь вони несуть.

Таким чином, підготовка студентів спеціальних медичних груп вимагає спеціальних знань і навичок викладача фізичного виховання. Вони повинні бути вмілими в роботі зі студентами з фізичними обмеженнями, мати комунікативні навички, знати особливості фізичного стану цих студентів, а також пояснювати вплив тих чи інших вправ на здоров'я. Це допомагає забезпечити їх гармонійний розвиток і покращення соціальних якостей.

Визначені концептуальні умови є орієнтовними для практичної організації навчання і вимагають розробки певних механізмів щодо формування позитивної мотивації у студентів спеціальної медичної групи до занять фізичним вихованням. Для цього було впроваджено дидактичні та технологічні умови. Оновлення навчальної програми з фізичного виховання стало дидактичною умовою, а розробка особистісно-орієнтованої технології з фізичного виховання - технологічною умовою. У програмі були застосовані засоби, методи та форми, спрямовані на активну участь студентів, такі як лекції, бесіди, дискусії, консультації, самостійні заняття з детальним поясненням, як впливають систематичні організовані спеціальні фізичні вправи для відновлення втрачених функцій та вплив на організм в цілому.

Після впровадження педагогічних умов у спеціальній медичній групі спостерігався зріст рівня позитивної мотивації до занять фізичним вихованням. На 1-2 курсах рівень мотивації бажання зменшити рівень захворювання становив 32%. Також було помічено зростання мотивації зміцнення здоров'я та фізичного стану - на 1-2 курсах цей показник становив 54%. Рівень негативного мотиву, пов'язаного з отриманням заохочень, знизився до 21% на 1-2 курсах і 14% на 3-4 курсах.

Висновки.

1. Виявлено, що рівень мотивації студентів закладів вищої освіти до занять був низьким.
2. Показано, що ключовими механізмами підвищення позитивної мотивації є сприятливі умови для занять.
3. Запропоновано застосування особистісно-орієнтованої технології для формування мотивації студентів. Вона включає кілька етапів: мотиваційний – коли викладач пояснює важливість правильного виконання вправ та їхній вплив на здоров'я; когнітивно-орієнтований – де студенти отримують знання про користь вправ; діяльнісно-процесуальний – коли студенти самостійно виконують вправи; та контрольньо-коригувальний – під час якого викладач спостерігає, коригує та надає індивідуальну підтримку.
4. Показано, що застосування особистісно-орієнтованої технології покращує результати фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку полягають у розробці диференційованих підходів до створення новітніх засобів і методів стимулювання студентів спеціальної медичної групи до занять фізичним вихованням, враховуючи їхні індивідуальні особливості та наявні захворювання. Важливим є врахування таких педагогічних умов: індивідуалізація навчального процесу, створення сприятливого середовища для занять, застосування особистісно-орієнтованого підходу, надання постійної підтримки та корекції з боку викладача, а також забезпечення мотиваційної складової, яка підкреслює вплив фізичних вправ на здоров'я та загальний добробут.

Література

1. Борейко Н.Ю. Мотивація до фізичного виховання у студентів вищих технічних на- 19 вчальних закладів. / Н.Ю. Борейко – Молода спортів на наука України: зб. наук. праць з галузі фіз.виховання, спорту і здоров'я людини. - Вип.15: у 4-х т. – Львів: ЛДУФК, 2011. – Т.
2. Озерова О.А. Фізичне виховання: Навчальний посібник з реалізації оздоровчих програм для студентів спеціального медичного відділення / уклад.: О.А. Озерова, С.М. Киселевська, А.М. Головка, Н.Т. Кучик. – К.: КНУБА, 2020. – 153 с.
3. Щербина В.А. Навчально прикладна психофізична підготовка та здоров'я студентів: Навч.- метод. посібник / В.А. Щербина – К. КМУЦА, 1998. – 160с.
4. Захаріна Е. А. Формування мотивації до рухової активності в процесі фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Е. А. Захаріна. – К. : Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України, 2008. – 20 с.
5. Дубогай О. Д. Методика фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Олександра Дмитрівна Дубогай, Анатолій Васильович Цьось, Марина Василівна Євтушок. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 276 с.
6. Мозолев О.В. Розвиток мотивації до занять фізичною культурою у студентів спеціальних медичних груп / О. М. Мозолев // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна», №1(7) 2013. – С.159-162.
7. Дубогай О. Д. Методика фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / О. Д. Дубогай, А. В. Цьось. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 276 с.
8. Сердюк Л.З. Особистісна самореалізація та психологічне благополуччя як основні стратегічні лінії мотивації учіння студентів ВНЗ. Науковий вісник Чернівецького університету. Педагогіка та психологія. 2014. Вип. 687. С. 151-159.
9. Азаренков В.М, Шляхи формування мотивації до занять фізичною культурою у студентів факультету мистецтв. Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення. 2016; 12-17.
10. Винник В.Д. Особливості формування інтересу та мотивації до занять фізичним вихованням. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2010;12:39-42.

Reference

1. Boreiko N.Yu. Motivation for physical education among students of higher technical educational institutions. / N.Yu. Boreiko – Young Sports Science of Ukraine: Collection of scientific works in the field of physical education, sports, and human health. - Issue 15: in 4 vols. – Lviv: LDUFK, 2011. – Vol. 1.
2. Ozerova O.A. Physical Education: A manual for implementing health programs for students of the special medical department / Compilers: O.A. Ozerova, S.M. Kyselevska, A.M. Holovko, N.T. Kuchyk. – Kyiv: KNUBA, 2020. – 153 p.
3. Shcherbyna V.A. Educational applied psychophysical training and student health: Educational and methodological manual / V.A. Shcherbyna – Kyiv: KMUCA, 1998. – 160 p.
4. Zakharina E.A. Formation of motivation for physical activity during the process of physical education for students of

higher educational institutions: Abstract of the dissertation for the degree of Candidate of Sciences in Physical Education and Sport: Specialization 24.00.02 "Physical culture, physical education for various population groups" / E.A. Zakharina. Kyiv: National University of Physical Education and Sport of Ukraine, 2008. – 20 p.

5. Dubohai O.D. Methodology of physical education for students of the special medical group: Textbook for students of higher educational institutions / Oleksandra Dmytrivna Dubohai, Anatolii Vasylovych Tsios, Maryna Vasylyvna Yevtushok. – Lutsk: Lesia Ukrainka Eastern European National University, 2012. – 276 p.

6. Mozolev O.V. Development of motivation for physical culture among students of special medical groups / O.M. Mozolev // Collection of scientific works of Khmelnytskyi Institute of Social Technologies of the University "Ukraine", No. 1(7), 2013. – Pp. 159-162.

7. Dubohai O.D. Methodology of physical education for students of the special medical group: Textbook for students of higher educational institutions / O.D. Dubohai, A.V. Tsios. – Lutsk: Lesia Ukrainka Eastern European National University, 2012. – 276 p.

8. Serdyuk L.Z. Personal self-realization and psychological well-being as main strategic lines of learning motivation among university students. Scientific Bulletin of Chernivtsi University. Pedagogy and Psychology. 2014. Issue 687. Pp. 151-159.

9. Azarenkov V.M. Ways to form motivation for physical culture among students of the Faculty of Arts. Topical issues of physical education of various population groups. 2016; 12-17.

10. Vynnyk V.D. Features of forming interest and motivation for physical education. Theory and Methods of Physical Education and Sports. 2010; 12: 39-42.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.9\(182\).41](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.9(182).41)

Тимошенко О.В.

<https://orcid.org/0000-0002-5310-4941>

доктор педагогічних наук, професор,

професор кафедри теорії та методики фізичного виховання,

Український державний університет імені Михайла Драгоманова, м. Київ

Романченко Д. Ю.,

<https://orcid.org/0009-0007-0615-6136>

викладач кафедри фізичного виховання,

спеціальної фізичної підготовки і спорту,

Стоянов Р. В.,

<https://orcid.org/0009-0007-6661-7723>

викладач кафедри фізичного виховання,

спеціальної фізичної підготовки і спорту,

Богуш М. І.,

<https://orcid.org/0009-0004-3066-2811>

викладач кафедри фізичного виховання,

спеціальної фізичної підготовки і спорту,

Військова академія (м. Одеса)

СУЧАСНИЙ РІВЕНЬ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Анотація. У статті розкрито сучасні вимоги до бойової готовності майбутніх військовослужбовців в умовах сучасної війни в Україні. З'ясовано загальні завдання та значення фізичної підготовки курсантів як фактору удосконалення боєздатності офіцерського складу української армії. Досліджено рівень загальної фізичної підготовленості курсантів вищих військових навчальних закладів на різних курсах навчання (n=279) за результатами виконання бігу на 100 м, підтягування на перекладині та бігу на 3 км. Проведено порівняння отриманих результатів з показниками курсантів-членів різних спортивних секцій (n=138), встановлено відмінності у розвитку фізичних якостей курсантів, які займаються силовими видами фізичних вправ та спортивними іграми. Загалом встановлено високий рівень загальної фізичної підготовленості курсантів старших курсів та курсантів-спортсменів, що свідчить про достатню ефективність чинної системи організації фізичної підготовки у вищих військових навчальних закладах та її відповідність сучасним вимогам до підготовки Збройних Сил України.

Ключові слова: фізична підготовка, фізична підготовленість, курсанти, майбутні військовослужбовці.

O. Tymoshenko, D. Romanchenko, R. Stoyanov, M. Bohush. Current level of general physical fitness of cadets of higher military educational institutions. The article discloses modern requirements for combat readiness of future military servicemen in the conditions of modern war in Ukraine. The general tasks and importance of physical training of cadets as a factor in improving the combat capability of the officers of the Ukrainian army are clarified.

It was determined that despite the different proportion of direct physical work and the specific orientation of the work movements of military specialists of various profiles, the effectiveness of their combat actions is somehow related to the level of physical fitness. First of all, this is due to the effect of physical training on increasing the body's functional reserves, resistance to adverse environmental factors and military service. It has been established that more physically trained servicemen perform their professional duties better, faster, more efficiently and more accurately on the battlefield in dangerous conditions.